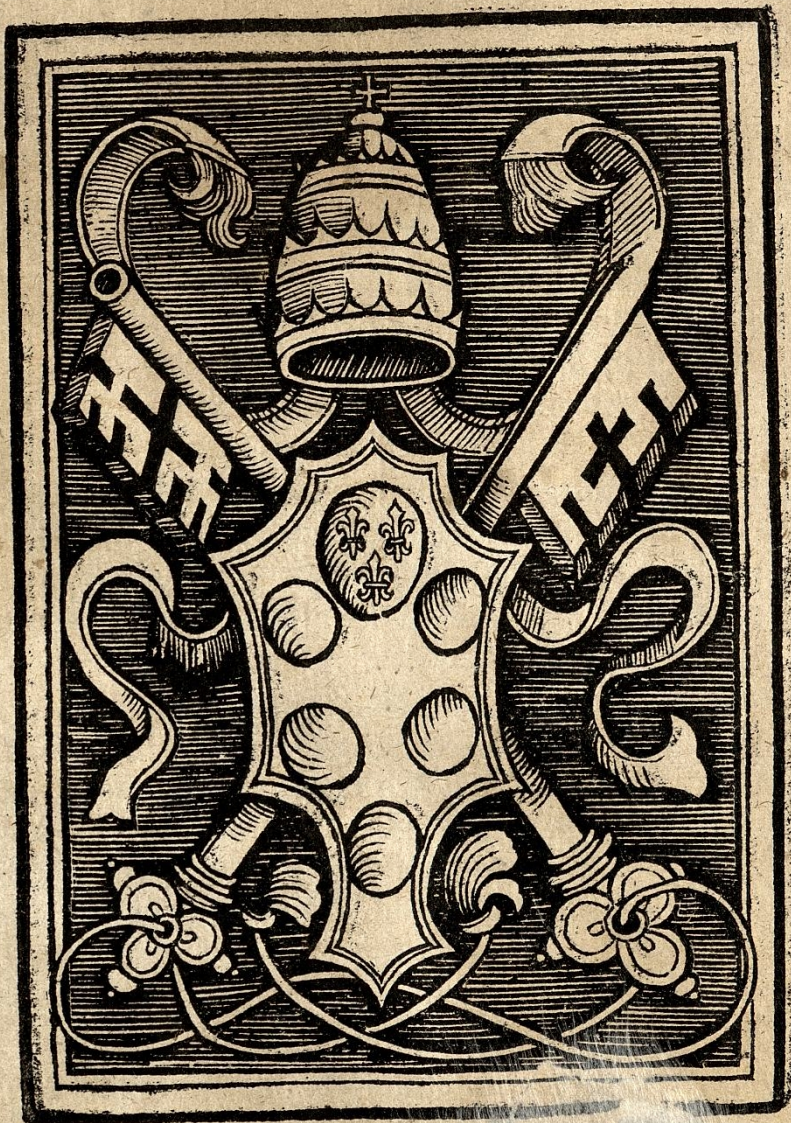

Bulla contra Erro

res Martini Lutheri
et sequatium.

65-166-3h.
R 55/803-

(R 84/947) R'

605: R1000361

Leo Episcopus Ser

uus seruatorum Dei/ Ad perpetuam rei memoriam. Exurge domine et iudica causam tuam/memor esto improperiorum tuorum/eorum que ab insipientibus fiunt tota die/inclina aurem tuam ad preces nostras/quoniam surrexerunt vulpes querentes demoliri vineam/ cuius tu Torcular calcasti solus/et ascensurus ad patrem/eius curam/regimen/et administrationem Petro tanquam capiti/et tuo Vicario/eiusque successoribus instar triumphantis ecclesie commisisti/exterminare nititur eam Asper de silua/et singularis ferus depasci eam. Exurge Petre/et pro pastoralis cura prefata tibi (vt prefertur) diuinitus de mandata/intra de in causam sancte Romanae ecclesie/matris omnium ecclesiarum/ac fidei magistre/quam tu/iubente deo/tuo sanguine consecrasti/ contra quam sicut tu promouere dignatus es/insurgunt magistri mendaces introducentes sectas perditionis sibi celerem interitum superducentes/quorum lingua ignis est/inquietum malum/plena veneno mortifero/qui zelum amarum habentes/et contentiones in cordibus suis/gloriantur/et mendaces sunt aduersus veritatem. Exurge tu quoque quesumus Paule/qui eas tua doctrina/ac pari martyrio illuminasti/atque illustrasti. Jam enim surgit nouus Porphyrius/ qui sicut ille olim sanctos Apostolos iniuste momordit. Ita hic sanctos Pontifices predecessores nostros contra tuam doctrinam eos non obsecrando/ sed increpando/mordere/lacerare/ac vbi cause sue diffidit/ ad conuitia accedere non veretur/morem hereticorum quorum (vt inquit Hieronimus) vltimum presidium est/ vt cum conspiciant causas suas damnarum iri/incipiant virus serpentis lingua diffundere/ et cum se victos conspiciant/ad contumelias prosilire. Nam licet hereses esse ad exercitationem fidelium tu dixeris oportere/ eas tamen ne incrementum accipiant/neue vulpecule coalescant/in ipso ortu/te intercedente/et adiuuante/extingui necesse est. Exurgat denique omnis sanctorum/ac reliqua vniuersalis ecclesia/cuius vera sacrarum litterarum interpretatione posthabita/quidam quorum mentem pater mendacium excecavit/ ex veteri hereticorum instituto/apud semetipsos sapientes/ scripturas easdem aliter quam Spiritus sanctus flagitet/ proprio duntaxat sensu/ambitionis/aureque popularis causa/teste Aplo/interpretantur/immo vero torquent/et aduulterant. Ita vt iuxta Hieronimum iam non sit euangelium Chabassi/sed hominis/aut quod peius est/Diaboli. Exurgat inquam prefata eccle

illa sancta dei/et vna cū beatissimis apostolis prefatis/apud deum
omnipotentē intercedat/vt purgatis omnī suarū erroribus/elimina-
tisq; a fidelīū finibus heresibus vniuersis/ecclesie sue sancte pacem/
et vnitatem cōseruare dignet̄. Dudum siquidē/quod pre animi an-
gustia/et merore exprimere vix possumus/fide dignoz relatu/ac fa-
ma publica referente/ad nostrū peruenit auditum/imo vere/prob-
dolor oculis nostris vidimus ac legimus/multos/et varios errores
quosdā videlicet iam p̄ Cōcilia/ac predecessozū nostrorū cōstitutio-
nes/damnatos/heresim etiā Grecorū et Bobemicā expresse cōtinēs-
tes/alios vero respectiue/vel hereticos/vel falsos/vel scandalosos
vel piarū auriū offensiuos/vel simpliciū mentiū seductiuos/a falsis
fidei cultorib⁹/qui p̄ supbiā curiositatē mūdi gloriā cupiētes/cōtra
ap̄li doctrinā/pl⁹ sapere volūt/quā oporteat/quoz garrulitas (vt
inquit Hieronimus) sine scripturarū auctoritate/rō haberet fidē/
nisi viderent p̄uersam doctrinā/etiā diuinis testimoniis/male tamē
interpretatis/robore. A quoz ocul⁹ dei timor recessit/humani gene-
ris hoste suggerēte/nouiter suscitatos/et nuper apud quosdā leuio-
res in inclita natione Germanica seminatos. Qd̄ eo magis dolem⁹
ibi euenisse/qd̄ eandē nationē/et nos/et predecessores nostri in vi-
sceribus semp gesserim⁹ charitatis. Nam post translātū ex Grecis
a Romanis. ecclesia in eosdē Germanos imperiū ydes predecessores
nostri/et nos/eiusdē ecclesie aduocatos/defensoresq; ex eis semp ac-
cepimus. Quos quidē Germanos/catholice veritatis vere Germa-
nos/cōstat heresum acerrimos oppugnatores semp fuisse/cuius rei
testes sunt laudabiles ille constitutiones Germanoz imperatorum
p̄ libertate ecclesie/proq; expellendis/exterminandisq; ex omī Ger-
mania hereticis/sub grauissimis penis/etiā amissionis terraz/et do-
minorū/cōtra receptatores/vel nō expellētes olim edite/et a nostris
predecessoribus cōfirmate/que si hodie seruarent/et nos/et ipi vti-
q; hac molestia careremus. Testis est in cōcilio Constantien̄. Hus-
sitarum/ac Vuicleuistarū/necnō Hieronymi Pragen̄. damnata
ac punita perfidia. Testis est totiens cōtra Bobemos Germanoz
sanguis effusus. Testis deniq; est predictorū errorū seu multoz ex eis
p̄ Colonien̄. et Louanien̄. Vniuersitates/vtpote agri dominici pijs-
simas religiosissimasq; cultrices nō minus docta q̄ vera/ac sancta
cōstitutio/reprobatio/et damnatio. Multa quoq; alia allegare pos-
semus/que ne historia terere videamur p̄mittenda censuimus.
Pro pastoralis igit̄ officij diuina gratia nobis iniuncti cura/quā ge-
rimus/predictorū errorū vniuersū vltterius tollerare/seu dissu-

mulare/sine christiane religionis nota/atq; orthodoxe fidei iniuria
nullo modo possumus. Eorū aut̄ errorū aliquos presentibus duxi-
mus inferendos/quorū tenor sequitur / et est talis. ¶ Heretica
sententia est/sed visitata/Sacramēta noue legis iustificante gratiam
illis dare/qui non ponunt obicem. In puero post baptismū negare
remanens peccatū est. Paulū ⁊ Christū simul cōculcare. fomes pecca-
ti etiā si nullū ad se actuale peccatū moras exeunte a corpore ani-
mam ab ingressū celi. Imperfecta charitas morituri/fert secū necessa-
rio magnū timorē/ qui se solo satis est facere penā purgatorij et im-
pedit introitū regni. Tres esse partes penitentie Contritionē/ Con-
fessionē/et satisfactionē/non est fundatū in sacra scriptura/nec in an-
tiquis sanctis christianis Doctoribus. Cōtritio que paratur p. di-
scussionem/collectionē/et detestationē peccatorū/ qua quis recogita-
tat annos suos in amaritudine anime sue/ ponderādo peccatorū im-
grauitatē/multitudinē/ feditatē/ amissionem eterne beatitudinis ac
eterne damnatiōis acquisitionē/ hec contritio facit hypocritā imo
magis peccatorē. Verissimū est prouerbiū et omniū doctrina de cō-
tritionibus/hucusq; data prestantius/de cetero non facere/summa
penitentia/optima penitentia/noua vita. Nullo modo presumas
pfiteri peccata venialia/sed nec omnia mortalia/quia impossibile est
vt oīa mortalia cognoscas/ Vnde in primitiua ecclesia solum mani-
festa mortalia cōfitebant̄. Dum volum⁹ omnia pure pfiteri/nihil ali-
ud facimus/quā qđ misericordie dei nihil volum⁹ relinquere igno-
scēdum. Peccata nō sunt vlli remissa nisi remittēte sacerdote credat
sibi remitti/imo peccatū maneret/nisi remissum crederet/nō em̄ suffi-
cit remissio peccati et gracie donatio/sed oportet etiā credere esse re-
missum. Nullo modo confidas absolui/propter tuam contritionē/
sed propter verbū Christi/quod cūq; solueris ⁊c. Hic inquā cōfite-
si sacerdotis obtinueris absolutionē/ et crede fortiter te absolutum
et absolut⁹ vere eris/quicquid sit de cōtritione. Si p. impossibile cō-
fessus non esset cōtritus aut sacerdos nō scrio/sed ioco absolueret/si
tamen credat se absolutū verissime est absolutus. In sacramēto pe-
nitentie ac remissione culpe nō plus facit Papa/Ep̄us/ quā infim⁹
sacerdos/imo vbi nō est sacerdos/eque tm̄ quilibz christianus/etiā
si mulier aut puer esset. Nullus debet sacerdoti responderē se esse con-
tritum nec sacerdos requirere. Magnus est error eorū qui ad sacra-
mēta Eucharistie accedāt/ huic inniri/qđ sunt cōfessi/ qđ nō sunt sibi
conscij alicuius peccati mortalis/qđ permiserint orationes suas / et
p̄paratoria/omnes illi ad iudiciū sibi māducat/ ⁊ bibūt/sed si credāt

et cōfident se gratiā ibi consecuturos/hec sola fides facit eos purōs
et dignos. Consultū videtur q̄ ecclesia in cōmuni concilio statueret
laicos sub vtraq̄ specie cōmunicādos/nec Bohemi cōmunicantes
sub vtraq̄ specie sunt heretici/sed scismatici. ¶ **T**hesauri ecclesie
vnde Papa dat indulgentias nō sunt merita Christi/et sanctorū. In
dulgētie sunt/pie fraudes fidelū/et remissiōes bonorū operū/7 sunt
de numero eorū que licent/et nō de numero eorū que expediūt. Indul
gentie/his qui veraciter eas cōsequunt̄/nō valent ad remissionē pe
ne p̄ peccatis actualib⁹ debite apud diuinā iusticiā. Seducunt̄ cre
dentes indulgētiās esse salutarēs/et ad fructū spiritus vtilēs. Indul
gentie necessarie sunt solū publicis criminibus/7 pp̄rie cōceduntur
duris solūmodo/et impatientib⁹. Sex generib⁹ hominū indulgētie
nec sunt necessarie/nec vtilēs/videlicet mortuis/scu morituris/infir
mis/legittime impeditis/his qui nō cōmiserūt crimina/his qui cri
mina cōmiserūt/sed nō publica/his qui meliora opant̄. Excōmuni
cationes sunt tantū externe pene/nec priuāt hominē cōmunib⁹ spūa
libus ecclesie orationib⁹. Docendū sunt christiani plus diligere excō
municationē/q̄ timere. Roman⁹ pōtifer Petri successor nō est chri
sti vicarius sup̄ omēs totius mūdi ecclesias/ab ip̄o christo in beato
Petro institut⁹. Verbū christi ad Petrū/quodcūq̄ solueris sup̄ ter
ram 7c. extendit̄ dumtaxat ad legata ab ip̄o Petro. Certū est in ma
nu ecclesie/aut Pape proisus nō esse/statuere articulos fidei/immo
nec legis motū/seu bonorū oporū. Si Papa eū magna parte ecclesie
sic vel sic sentiret/nec etiā erraret/adhuc nō est peccatū / aut heresis
contrariū sentire/presertim in re nō necessaria ad salutē/donec fuerit
per p̄ciliū vniuersale alteriū reprobatū/alteriū approbatū. **D**ia nobis
facta est enarrādi auctoritatē concilioꝝ/et libere cōtradicens eorū
gestis/7 iudicandi eorū decreta/7 p̄fidenter cōfitendi/quicquid verū
videt̄/siue probatū fuerit/siue reprobatū a quocūq̄ cōcilio. Aliqui
articuli Joannis Huss cōdemnati in cōcilio Constantien̄. sunt chri
stianissimi/verissimi/7 euāgelice/quos nec vniuersalis ecclie posset
damnare. In omni ope bono iustus peccat. Opus bonū optime fa
ctum est veniale peccatū. Hereticos comburi est cōtra voluntatē spi
ritus. Preliari aduersus Turcas est repugnare deo visitanti iniqui
tates nostras p̄ illos. Nemo est cert⁹ se nō semp̄ peccare mortaliter
p̄pter occultissimū sup̄bie vitium. Liberū arbitriū post peccatum est
res de solo titulo/et dum facit quod in se est peccat mortaliter. Purg
atorio nō potest p̄bari ex sacra scriptura/que sit in canone. Anie
in purgatorio nō sunt secure de eorū salute/saltē omēs/nec p̄batum

est vllis/aut rationib⁹/aut scripturis/ ipfas esse extra statū merendi/
aut augēde cbaritatis. Anime in purgatorio peccāt sine intermissio-
ne q̄dū querūt requiē/et horrent penas. Anime ex purgatorio libe-
rare suffragijs viuentiū minus beant quā si p se satis fecissent. P̄la-
ti ecclesiastici/et p̄ncipes seculares nō malefacerent si om̄es saccos
mendicitatis delerēt. ¶ Qui quidē errores/respectiue/quā sint pes-
tiferi/quā perniciosi/quā scandalosi/quā piarū/et simpliciū menti-
um seductiui/quā deniqz sint cōtra omnē cbaritatē/ac. S. R. E. ma-
tris omnium fideiū/et Magistre fidei reuerentiā/atqz verū ecclesiastice
discipline obedientiā scilicet/que fons est/et origo omnium virtu-
tum/sine qua facile vnusquisqz infidelis esse cōuincit/nemo sane me-
tis ignorat. Nos igit in premissis/vt pote grauissimis/propēsius (vt
debet) procedere/nec nō huiusmodi pesti/mo:boqz canceroso/ne in
agro dominico tanqz vep̄is nocua vltius serpat/viā p̄cludere
cupiētes/habita supra predictis errorib⁹/et eoz singulis diligētī tru-
tinatione/discussione/ac districtio examine/maturaqz deliberatiōe
omnibusqz rite pensatis/ac sepius ventilatis cū venerabilibus fra-
tribus nostris. S. R. E. Card. ac regulariū ordinū P̄ioribus/ seu
ministris generalib⁹/pluribusqz alijs sacre Theologie/nec nō vtrius-
qz iuris p̄fessoribus/iue Magistris/ et quidē peritissimis. Reperti-
mus eosdē errores/respectiue (vt p̄ferēt) aut articulos nō esse Catho-
licos/nec tanqz tales esse dogmatizādos / sed cōtra Catholice ecclesie
sue doctrinā/sive traditionē/atqz ab ea verā diuinarū scripturarum
receptā interpretationē/cuius auctoritati ita acquiescendus censuit
Augustinus/vt dixerit se Euāgelio nō fuisse crediturū nisi ecclesie ca-
tholice interuenisset auctoritas. Nam ex eis dē erroribus/vel eorum
aliquo/vel aliquib⁹ palam sequit/eandē ecclesiā/que spiritu sancto
regit/errare/et semp errasse. Quod est vtiqz contra illud qd̄ Christ⁹
discipulis suis in ascensioe sua (vt in sancto euāgelio Mathei legit)
p̄misit dicens/Ego vobiscū sum vsqz ad consumationē seculi. Nec
nō cōtra sanctorū patrū determinationes/conciliozū quoqz/et sum-
morum Pontificum expressas ordinationes/ seu Canones/ quibus
non obtemperasse omnium heresum/et scismatum teste Cipriano
tomes et causa semper fuit. De eorūdem itaqz Venerabilium fra-
trum nostrorum consilio/et assensu/ac omnium/et singulorum pre-
dictorum matura deliberatiōe predicta / auctoritate omnipotentis
dei/et beatorum Apostolorum Petri / et Pauli / et nostra p̄fatos

omnes et singulos articulos seu errores tanq̄ (vt premitit̄) rēpre-
ctiue hereticos/aut scandalosos/ aut falsos/aut piarū auriū offensi-
uos vel simpliciū mentiū seductiuos/ et veritati Catholici obuiātes
dānam⁹/repobamus/atq; oīmo reūtiāmus/ac p dānatis/reproba-
tis/z reiectis ab om̄ib⁹ vtriusq; sex⁹ chāstifidelib⁹ haberi debere ha-
rum serie decernim⁹/z declaram⁹. Inhibētes in virtute sancte obedi-
entie/ac sub maioris excōmunicatiōis late sentētie. Necnō quo ad
ecclesiasticas/z regulares psonas. Ep̄alius oīm etiā Patriarchaliū
Metropolitān. z aliaz Cathedraliū ecclesiaz/ Monasterioꝝ quoq;
et Prioratū/etiā Conuētualiū/z quorūcūq; dignitatū/ aut bene-
ficioꝝ ecclesiasticoz/seculariū/aut quorūvis ordinū regulariū/pri-
uationis/z inhabilitatis ad illa/z alia in posterū obtinēda. Quo ve-
ro ad cōuent⁹/capitula seu domos/aut pia loca/seculariū/vel regu-
lariū/etiā mendicantiū/necnō vniuersitatis esset studioꝝ generaliū/
quorūcūq; p̄uilegioꝝ/indultoꝝ a sede Apostolica/vel eius legati
aut alias quomodolib; habitoz/vel obtentoꝝ cuiuscūq; tenoris exi-
stant. Necnō nominis/z potestatis studiū generale tenēdi/legendi/
ac interpretandi quāuis scias/z facultates/z inhabilitatis ad illa/et
alia in posterū obtinēda predicatiōis quoq; officij/ac amissiōis stu-
dij generalis/et omniū p̄uilegioꝝ eiusdē. Quo vero ad seculares ei-
usdem excōmunicatiōis/necnō amissiōis cuiuscūq; Emphyteosis/
seu quorūcūq; feudoꝝ/tam a Rō. ecclesia/ q̄ alias quomodolib;
obtentoz/ac etiā inhabilitatis ad illa/z alia in posterum obtinēda.
Necnō quo ad oēs/z singulos superi⁹ nominatos/inhibitiōis eccle-
siastice/sepulture/inabilitatisq; ad oēs z singulos act⁹ legitimos/in-
famie/ac diffidatiōis/z criminis lese maiestatis/z hereticoꝝ/z fau-
toꝝ eorūdē in iure expressis penis/ eo ip̄o z absq; vterioꝝ declara-
tione/p oēs/z singulos supradictos/si (qd absit) cōtrafecerint/incur-
rendis. A quib⁹ vigore cuiuscūq; facultatis/ ac clausulaz etiā in cō-
fessionalib⁹ quibusuis psonis/sub quibusuis verboꝝ formis cōten-
tarū/nisi a Rō. Pōtificē/vl alio ab eo ad id ī specie facultatē habēte
p̄terq; in mortis articulo cōstituti/absolui nequeāt/om̄ib⁹/z singul⁹
vtriusq; sex⁹ chāstifidelib⁹/taz laicis q̄ clericis/secularib⁹/z quorū-
vis ordinū regularib⁹/et alijs quibuscūq; psonis/cuiuscūq; status/
gradus vel cōditionis existāt/z quacūq; ecclesiastica/vel mundana
prefulgeāt dignitate/etiā sancte Rō. ecclesie Cardinalib⁹ / Patriar-
chis Primatibus/ Archiepis/Ep̄is/Patriarchaliū/Metropolitān.
et aliarū Cathedraliū/Collegiatarū/ac inferiorū ecclesiarū Prelatis
clericis/alijsq; psonis ecclesiasticis/secularib⁹/z quorūvis ordinū /

etiā mendicantiū/regularib⁹/Abbatib⁹/Priorib⁹/vel ministris generalibus/vel particularibus fratrib⁹/seu religiosis exemptis/et non exemptis. Studioꝝ quoqꝫ vniuersitatib⁹/secularib⁹/et quocūqꝫ ordinū/etiā mendicantiū regularib⁹. Necnō Regibus/Imperatoris/Electoribus/Principib⁹/Ducibus/Marchionib⁹/Comitib⁹/Baronibus/Capitanis/Cōductorib⁹/Domicellis/omībusqꝫ officialibus/Judicib⁹/Notarijs/ecclesiasticis/et secularib⁹/Cōmunitatib⁹/Vniuersitatibus/Potētatibus/Ciuitatib⁹/Castris/terrīs et locis/seu eorū/vel earum ciuib⁹/habitorib⁹/et incolis/ac quibusuis alijs psonis/Ecclesiasticis/vel regularib⁹(vt preferē) p vniuersum orbem vbiqꝫ/presertim in Alemania existētib⁹ vel p tpe futuris/ne p̄fatos errores/aut eorū aliquos/puerfamqꝫ doctrinā huiusmodi asserere/affirmare defendere/p̄dicare/aut illi quomodolibet/publice vel occulte/quouis quesito ingenio/vel colore/tacite vel expresse fauere presumāt. Insup qꝫ errores p̄fati/et plures aliū cōtinent in libellis/seu scriptis cuiusdā Martini Luther/dictos libellos/et omīa dicti Martini scripta seu p̄dicatiōes/in latino vel quocūqꝫ alio idiomate/reperiant/in quib⁹ dicti errores/seu eorū aliquis cōtinent similiter damnam⁹/reprobam⁹/atqꝫ omnino reuicim⁹/et p̄ omnino damnatis/reprobatis/ac reiectis/vt preferē haberi volum⁹. Mādātes in virtute sancte obediētie/et sub penis predictis/eo ip̄o incurrendo/omnib⁹ et singulis vtriusqꝫ sexus christifidelib⁹ supius nominatis/ne huiusmodi scripta/libellos/p̄dicaciones/seu cedulas/vel in cōtenta capitula/errores/aut articulos supradictos cōtinentia/legere/asserere/p̄dicare/laudare/imp̄imere/publicare/siue defendere/p se vel aliū/seu alios/directe vel indirecte/tacite vel expresse/publice vel occulte/aut in domib⁹ suis siue alijs/publicis vel priuatis locis tenere quoquo mō presumāt/quoniam illa statim post hāꝫ publicationē vbiqꝫ fuerint/p ordinarios/et alios supradictos diligēter quesita/publice et solēniter in p̄ntia clerici et populū sub omībus/et singulis supradictis penis comburāt. Qd̄ vero ad ip̄m Martinū attinet/Bone deus/quid p̄termisim⁹/quid nō fecim⁹/quid paterne charitatis omisim⁹/vt eū ad hmōi errorib⁹ reuocarem⁹: Postqꝫ em̄ ip̄m citauim⁹ mitius cū eo p̄cedere volētes/illū inuitauim⁹/atqꝫ tam p̄ diuersos tractatus cū Legato nostro habitos/quā p litteras nostras hortati fuimus/vt a predictis erroribus discederet/aut ad nos oblato etiā saluo cōducto/et pecunia ad iter necessaria sine metu/seu timore aliquo/quē p̄fecta charitas foras mittere debuit/veniret/ac Saluatoris nostri/Apliqꝫ Pauli exemplo nō in occulto/ sed

palam/et in facie loqueretur/Quod si fecisset/pro certo (vt arbitra-
mur) ad cor reuersus/errores suos cognouisset/nec in Romana cu-
ria/quā tantopere/vanis malivolōrum rumoribus/plurē oportuit/
tribuendo/vituperat/tot reperisset errata/docuiffemusq; eū luce/
clarius/sanctos Romanos Pontifices predeceffores nostros/quos
preter omnē modestiā iniuriofe lacerat/in fuis Canonibus/seu Con-
stitutionibus/quas mordere nititur nunq; erraffe/quia iuxta Pro-
phetam/nec in Galabad Refina/nec Medicus deest/se obaudiuit
femp/et predicta Citatione/omnibusq; et fmgulis fupradictis fpretis
venire cōtempfit/ac vsq; in prefentē diem contumax/atq; animo in-
durato/censuras vltra annū fuffinuit/et quod deterius est/addens
mala malis/de citatione huiusmodi notitiā habens/inuocē temera-
rie appellacionis prorupit/ad futurū conciliū contra constitutionē
Pij fecundi/ac Julij fecundi predecefforū nostrorū qua cauēt taliter
appellātes hereticorū pena plectēdos (frustra etiā concilij auxilium
implozauit/qui illi fe nō credere palam pfitet) ita vt contra ipfū/
tanq; de fide notorie fufpectum/imo vere Hereticum/abfq; vltē-
riori citatione/vel mora/ad cōdemnationē ⁊ damnationē eius/ tan-
q; heretici/ac ad omniū/et fmgularū fuprafcriptarū penarū/ et cen-
furarū feueritatē procede poffemus/ Nihilominus de eorū dē fra-
trum noftrorū confilio/omnipotētis dei immitantes clementiā/qui
nō vult mortē peccatoris/ fed vt magis cōuertat/et viuat/ omnium
iniuriarū hacten⁹ nobis/et Apoftolice fedi illatarū oblitū/ omī qua
poffumus pietate vtī decreuim⁹/et quantum in nobis est agere / vt
propofita manfuetudinis via ad cor reuertat/et a predictis recedat
erroribus/vt ipfū tanq; filiū illū prodigū ad gremiū ecclefie reuer-
tentem benigne recipiam⁹. Ipſū igit Martinū/ et quofcūq; ei ad-
berentes/ eiusq; receptatores/et fautores/p vifcera mifericordie dei
noſtri/et per afperſionē fanguinis dñi noſtri Iefu Chriſti/ quorū et p
quē humani generis redemptio / et fante matris ecclefie edificatio
facta est/ex toto corde hortamur/et obsecramus/ vt ipſius ecclie pa-
cem/vnitatē/ et veritatē/ pro qua ipſe faluator tam inſtanter orauit
ad patrē/turbare defiftant/ et a predictis tam pernicioſis erroribus
proſus abſtineant/inuenturi apud nos ſi effectualiter paruerint/ et
paruiſſe p legitima documēta nos certificauerint/paterne charita-
tis affectū/et apertū manfuetudinis/et clemētie fontē. Inhibentes nō
lominus eidē Martino ex nunc/vt interim ab omni predicatiōe/seu
predicacionis officio omnino defiftat/ alioquin vt ipſū Martinum

si forte iusticie/et virtutis amor a peccato nō retrahat / indulgētiāq;
spes ad penitentiā non reducat / penarū terroz coherceat discipline
Eundem Martinū / eiusq; adherentes / complices / fautores / et rece
ptatores tenore presentiu requirimus /z monemus / in virtute sancte
obediētie / et supredictis omnibus / et singulis penis / eo ipso incur
rendo / districte precipiendo mandamus / quatinus infra sexaginta
dies / quorum viginti pro primo / Viginti pro secūdo /z reliquos vi
ginti dies pro tertio / et peremptorio termino assignamus / ab affixi
one presentium in locis infrascriptis / immediate sequētes numeran
do. Ipse Martinus / complices / fautores / adherentes / et receptato
res predicti a prefatis erroribus / eorūq; predicatione / ac publicatio
ne / et assertione / defensione quocq; /z librorū / seu scripturarū editioe /
super eisdem / siue eorū aliquo omnino desistant / librosq; / ac scriptu
ras omnes / et singulas / prefatos errores / seu eorū aliquos quomo
dolibet cōtinentes / comburāt / vel comburi faciant. Ipse etiā Mar
tinus / errores / et assertiones huiusmodi omnino reuocet / ac de reuo
catione huiusmodi per publica documēta in forma iuris valida / in
manibus duorū prelatorū consignata / ad nos infra alios similes se
raginta dies transmittenda / vel per ipmet (si ad nos venire volue
rit / quod magis placeret) cum prefato plenissimo saluo conductu /
quē ex nunc cōcedimus / deferenda / nos certiores efficiat / vt de eius
vera obediētia nullus dubitationis scrupulus valeat remanere .
Alias si (quod absit) Martinus prefatus / complices / fautores / ad
herentes / et receptatores predicti secus egerint / seu premissa omnia
et singula infra terminum predictum cum effectu nō adimpleuerint
Apostoli imitantes doctrinam / qui hereticum hominem / post pri
mam / et secundam correctionem / vitandum docuit / ex nunc prout
ex tūc / et econuerso / eundem Martinum / complices / adherētes / fau
tores / et receptatores prefatos / et eorum quemlibet / tanq; aridos
palmītes in Christo non manentes / sed doctrinam contrariam / Ca
tholice fidei inimicam / siue scādalosam / seu damnatam / in non mo
dicam offensam diuine maiestatis / ac vniuersalis ecclesie / ex fidei ca
tholice detrimentum / et scandalum dogmatizantes / et predicantes /
Claves quoq; ecclesie / vilipendentes notorios / et pertinaces Here
ticos eadem auctoritate fuisse / et esse declarantes / eosdem vt tales
haz serie cōdemnamus /z eos p talib; haberi / ab omnib; vtriusq;
serus christifidelib; supradictis volum; / et mandam; . Cosq; omnes
et singulos / oibus supradictis /z alijs ptra tales a iure inflictis penis

presentiū tenore subūcim⁹ / et eisdē irretitos fuisse / et esse decernim⁹
et declaram⁹. Inhibemus preterea sub omnibus / et singulis premis
sis penis / eo ipso incurrendis / omnib⁹ et singulis christifidelib⁹ sus
perius nominatis / nec scripta eā prefatos errores nō cōtinētia / ab
eodē Martino quomodolibet cōdita / vel edita / aut condenda / vel
edēda / seu eoz aliqua / tanq̄ ab homīe orthodoxe fidei inimico / atq̄
ideo uehemēter suspecta / z vt ei⁹ memoria omnino deleat de christi
fidelīū p̄ortio // legere / asserere / predicare / laudare / imprimere / pub
licare / siue defendere / p se vel aliū / seu alios / directe vel indirecte / ta
cite vel expresse / publice vel occulte / seu in domib⁹ suis / siue in alijs
locis publicis vel priuatis / tenere quoquo mō p̄sumāt. Quinimo
illa comburāt (vt preferit). Monemus insup omnes et singulos chris
tifideles supradictos sub eadē excōis late sentētie pena / vt hereticos
predictos declaratos / z cōdemnatos / mādatīs nostris nō obtempe
rantes / post lapsum termini supradicti euitent / z q̄tum eis est euita
ri faciāt / nec cū eisdē / vel eoz aliquo / cōmertū / aut aliquā cōuersa
tionem / seu communionē habeant / nec eis necessaria ministrent. Ad
maiorē p̄terea dicti Martini / suorūq̄ complicū / fautorū / et adhe
rentium / ac receptatorū predictorū / sic post lapsum termini predicti
declaratorū hereticorū / et condemnatorū confusionē. Vniuersis z sin
gulis vtriusq̄ sexus christifidelibus / Patriarchis / Archiepis / Epis
Patriarchaliū / Metropolitanū. et aliarū Cathedraliū / Collegiatarū
ac inferiorū ecclesiarū / Prelatis / Capitulis / alijsq̄ p̄sonis ecclesiasti
cis / secularibus / z quocūq̄ ordinū / etiā mendicantiū (presertim ei⁹
cōgregatiōis cuius dicitur Martinus esse p̄fessus et in qua degere /
vel morari dicitur) Regularibus / exemptis / et nō exemptis / nec non
vniuersis / z singulis principib⁹ / quacūq̄ ecclesiastica / vel mūdāna
fulgentibus dignitate / Regibus / Impatoris / Electoribus / Ducib⁹ /
Marchionibus / Comitibus / Baronibus / Capitaneis / Conducto
rib⁹ / Domicell / Cōmunitatib⁹ / Vniuersitatib⁹ / Potētatib⁹ / Ciuita
tib⁹ / Terris / Castris / z locis / seu eozū habitatorib⁹ / Ciuib⁹ / et incol
omib⁹q̄ alijs / z singul supradictis / p vniuersū orbē / p̄sertim in eadē
Alemania cōstitutis. Mādām⁹ quatinus supradictis omib⁹ / z sin
gulis penis / ipsi vel eozum quilibet prefatum Martinum / compli
ces adherētes / receptātes / et fautores p̄sonaliter capiāt / z captos ad
nostrā instantiā retineāt / et ad nos mittāt. Reportaturis / p tam bo
no opera nobis / et sede Apostolica remunerationē premiūq̄ condi
gnū / vel saltē eos / et eozū quemlibet de Metropolitan. Cathedra
lib⁹ / Collegiatis / z alijs ecclesijs / Domib⁹ / Monasterijs / Cōuentib⁹

Ciuitatibus, Dominijs, Vniuersitatibus, Communitatibus, Cas-
tris, Terris, ac locis respectiue, tam Clerici et Regulares, quã lai-
ci omnes, et singuli supradicti omnino expellant. Ciuitates vero do-
mini, Terras, Castra, Villas, Comitatus, fortificia, Oppida, et lo-
ca quecuq; vbilibet cõsistentia, earum, et eorũ respectiue, Metro-
politã, Cathedralis, Collegiata, et alias ecclesias, Monasteria, Prio-
ratus, Domus, Conuentus, et loca religiosa, vel pia, cuiuscũq; or-
dinis (vt presertim) ad que prefatum Martinũ, vel aliquẽ expredi-
ctis declinare cõtingerit, q̃ diu ibi permanserit, et triduo post recessum
ecclesiastico subijcimus interdicto. Et vt premissa omnibus inno-
scent, Mandamus insup vniuersis Patriarchis, Archiepis, Epis,
Patriarchalium, Metropolitanã, et aliarũ Cathedralium, ac Collegia-
tarum ecclesiarũ prelati, Capitulis, alijsq; personis ecclesiasticis, se-
cularibus, et quorũuis ordinum supradictorũ regularibus, fratri-
bus, religiosis, Monachis, exemptis, et non exemptis, supradictis,
vbilibet, presertim in Alemania, constitutis, quatinus ipsi, vel eorum
quilibet sub similibus censuris, et penis, eo ipso incurrendis, Ma-
rtinum, omnesq; et singulos supradictos, qui elapso termino huius-
modi mandatis, seu monitis nostris nõ paruerint, in eorũ ecclesijs,
Dominijs, et alijs festiuis diebus, dum inibi maior populi multi-
tudo ad diuina conuenerit, declaratos Hereticos, et cõdemnatos
publice nuncient, faciantq; et mandent ab alijs nunciati, et ab om-
nibus arctius euitari. Nec nõ omnib; christifidelibus, vt eos eui-
tent, pari modo sub predictis cẽsuris, et penis. Et presentes litteras
vel earũ transumptum sub forma infra scripta factum in eorũ eccle-
sijs, Monasterijs, Domibus, Conuentibus, et alijs locis, legi, pub-
licari, atq; affigi faciant. ¶ Excomunicamus quoq; et anathe-
matizamus omnes, et singulos cuiuscũq; status, gradus, cõditionis,
preeminentie, dignitatis, aut excellentie, fuerint, qui quominus pre-
sentes littere, vel earũ transumpta, copie, seu exemplaria in suis ter-
ris, et dominijs legi, affigi, et publicari possint, fecerint, vel quoquo
modo procurauerint, p se, vel aliũ, seu alios, publice, vel occulte, di-
recte, vel indirecte, tacite, vel expresse. Postremo quia difficile foret
presentes litteras ad singula queq; loca deferri, in quibus necessari-
um foret, Volumus, et Apostolica auctoritate decernimus, qd earũ
transumptis manu publici notarij confectis, et subscriptis, vel in al-
ma Vrbe impressis, et sigillo alicuius ecclesiastici prelati munitis,
vbiq; stetur, et plena fides adhibeatur, prout originalibus litteris
staretur, et adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense. Et ne prefatus

Martinus/omnesq; alij supra dicti/quos presentes littere quomodo
dolibet cōcernunt/ignorantiā earundē litterarū/et in eis contentorū
omniū/et singulorū pretendere valeāt/litteras ipsas in Basilice prin-
cipis Apostolorū/et Cancellarie apostolice/necnō cathedraliū ecclē-
siarū/Brandeburgen. Misnen. Morispergen. Valuis affigi ⁊ pub-
licari debere volumus. Decernētes/ quod earundē litterarū publica-
tio sic facta supradictū Martinū/omnesq; alios/et singulos preno-
minatos/quos littere huiusmodi quomodolibet concernūt/perin-
de arctent/ac si littere ipse die affixionis/ ⁊ publicationis huiusmodi
eis psonaliter lecte/et intimate forent. Quū non sit verisimile / quod
ea/que tam patenter fiunt/debeant apud eos incognita remanere.
Non obstantibus Constitutionibus/ et ordinationib⁹ apostolicis
Seu si supradictis omnibus/et singulis/vel eorū alicui/aut quibus-
uis alijs a sede Apostolica predicta/vel ab ea potestātē habētibus/
sub quavis forma/etiā confessionalis/ et cum quibusvis etiā forūssi-
mis clausulis/aut ex quavis causa/seu grandi cōsideratione/ indubi-
tum/vel concessum existat/qd̄ interdici/suspendi /vel excōmunicari
non possint p litteras Apostolicas nō faciētes plenam/ ⁊ expressam
ac de verbo ad verbū/non aut p clausulas generales id importa-
tes de indulto huiusmodi mentionē/eiusdeꝝ indulti tenores/causas
et formas/perinde ac si de verbo ad verbū insererētur. Ita vt omni-
no tollat/presentibus p expressis habētes. ¶ Nulli ergo omnino
hominū/liceat hanc paginā nostre damnationis/reprobationis/re-
ijectionis/decreti/declarationis/inhibitionis/voluntatis/mandati/
hortationis/obsecrationis/requisitionis/monitionis/assignatiōis/
concessionis/condemnationis/subiectionis/excōmunicatiōis ⁊ et a-
nathematizationis infringere/vl̄ ei ausu temerario cōtraire. Siquis
autē hoc attemptare presumpserit/ indignationē omnipotentis dei/
ac beatorū Petri et Pauli apostolorum eius senouerit incursum
Datum Rome apud sanctum Petrū. Anno incarnationis domini
ce. Millesimo. quingentesimo. Digesimo. xvij. kl̄as Julij. Pontis-
ficatus nostri Anno octavo.

Disa. R. Milanesius.

L. Papenfel
12 Julij
1520
Zilbergatus.

p.

